

travelbook

Słowenia

ERGO
HESTIA

Autor przewodnika: Krzysztof Bzowski

Współpraca: Magdalena Dobrzańska-Bzowska, Paweł Klimek (*Górskie trasy Słowenii*)

Redaktor prowadzący: Paweł Sondej

Redakcja: Mariusz Miodek

Korekta: Urszula Czerwińska

Opracowanie kartograficzne: Krzysztof Trojan

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Skład i fotoedycja: Sabina Suchy

Okładka: materiały graficzne zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/bes11>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-6376-2

Copyright © Helion, 2020

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

ATRAKcje SŁowENII	7
INFORMACJE PRAKTYCZNE	15
PRZED WYJAZDEM	16
Wybór czasu podróży	16
Mapy	16
Formalności	18
DOJAZD	20
Podróż samolotem	20
Podróż pociągiem	20
Podróż autobusem	20
Podróż samochodem	21
NA MIEJSCU	22
Transport publiczny	22
Podróżowanie pociągiem	22
Podróżowanie autobusem	23
Noclegi	23
Wyżywienie	25
INFORMATOR A-Z	26
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE	39
KRAJOZNAWCZE ABC	34
Geografia	34
Klimat	35
Przyroda	35
Ochrona dziedzictwa	36
Gospodarka Słowenii	38
▶ Najcenniejsze zabytki architektury	42
SPOŁECZEŃSTWO	44
Ludność	44
Obyczaje	44
Język	45

Religia	46
Sport	46
KUCHNIA SŁOWEŃSKA	49
LUBLANA	52
PRIMORSKA	73
BOVEC	75
HRASTOVLJE	79
IDRIJA	80
IZOLA	83
▶ Płaskowyż Kras	86
JASKINIE SZKOCJAŃSKIE	88
KOBARID	91
KOPER	94
ANKARAN	102
PIRAN	104
ŠTANJEL	113
KRANJSKA	115
BLED	117
BOHINJSKA BISTRICA I JEZIORO BOHINJ	124
▶ Góry Słowenii	128
CERKNICA I JEZIORO CERKNICKIE	130
KAMNIK	133
KOSTANJEVICA NA KRKI	138
KRANJ	140
KRANJSKA GORA	144
▶ Skoki – sport narodowy	148

NOVO MESTO	150
OTOČEC	155
PLETERJE	156
POSTOJNA	157
PLANINSKO POLJE I JASKINIA PLANINSKA	160
PREDJAMA	163
RADOVLJICA	165
RAKOV ŠKOCJAN	167
ŠKOFJA LOKA	169
STIČNA	175

WSCHODNIA SŁOWENIA	177
BREŽICE	179
CELJE	182
MARIBOR	190
MURSKA SOBOTA	201
PODČETRTEK	202
PTUJ	204
ROGAŠKA SLATINA	214
SOLČAVA	215

GÓRSKIE TRASY SŁOWENII	217
NA ŠPIK	218
NA TRIGLAV (1)	220
NA TRIGLAV (2)	222
NA STENAR	223
NA KRN	224
NA MANGART	225
NA STOL	226
NA GRINTOVEC	227
NA GRADIŠČE	228
NAD DOLINĄ LOGARSKĄ I WODOSPADEM RINKA	229

SŁOWNICZEK	230
INDEKS	231

Spis ramek

Słowenia w internecie _____	17	Lublańskie mosty _____	56
Słoweńskie placówki dyplomatyczne w Polsce _____	18	Ljubljana tourist card _____	59
Polskie placówki dyplomatyczne w Słowenii _____	26	Architekt, który zmienił oblicze miasta _____	63
Dni wolne od pracy _____	27	Karawanki _____	122
Jak oszczędzić na wstęпах _____	28	Alpy Julijskie _____	123
Atrakcje dla dzieci _____	30	Słoweńska Łysa Góra _____	131
Słowenia, nie Słowacja! _____	32	Alpy Kamnicko-Sawiańskie _____	135
Słowenia na Liście UNESCO _____	37	Rezydencja marszałka Tity _____	143
Słoweńskie marki _____	39	Dolenjske Toplice _____	152
Kalendarium historyczne _____	40	Mieszkańcy jaskini Postojnej _____	158
Mniejszości w Słowenii _____	45	Wyprawa na szczyt Snežnika _____	162
Polonia w Słowenii _____	46	Parady przebierańców i szpital partyzancki _____	174
Słoweński Luter _____	47	Galeria sztuki naiwnej _____	175
Polak „ojcem słoweńskiego odrodzenia narodowego” _____	48	Anna Cylejska – królowa Polski z Celje _____	187
Skąd smok w herbie Lublany? _____	53	Kurentovanje, czyli ptujskie ostatki _____	210
Prešeren – nieszczęśliwie zakochany wieszcz _____	54		

Spis planów i map

Ljubljana _____	56–57	Celje _____	185
Koper _____	94–95	Maribor _____	192–193
Piran _____	106–107	Ptuj _____	206

Atrakcje Słowenii

TOP 5

Jaskinia Postojna

Ta najczęściej odwiedzana atrakcja Słowenii słynie ze wspaniałych podziemnych sal, udekorowanych przez naturę oszłamiającą ilością różnorodnych form naciekowych. Można tu również zobaczyć tajemnicze zwierzę, zamieszkujące podziemne rzeki i jeziora: niezwykłego płaza – odmienca jaskiniowego.

Bled i Jezioro Bledzkie

Ekskluzywny kurort nad brzegiem jeziora, które wypełniają ciepłe wody z naturalnych źródeł termalnych, słynie przede wszystkim z malowniczych widoków na wysepkę Blejski Otok, zwieńczoną smukłą sylwetką niewielkiego kościółka. Równie spektakularnie usytuowany jest tutejszy zamek, wzniesiony na wapiennej skale tuż ponad brzegiem akwenu.

Piran

Uroczne, małe miasteczko portowe nad brzegiem Adriatyku nie ustępuje w niczym sławnym miejscowościom Wybrzeża Dalmatyńskiego i Istrii. Płatanina wąskich

zaułków wiedzie od zabudowanego kolorowymi kamieniczkami głównego placu aż do smukłej dzwonnicy, zbudowanej na wzór sławnej weneckiej kampanili z placu św. Marka.

Lublana

Stolica kraju to nowoczesne, ale nieprzydłaczające wielkie miasto, w którym konieczne trzeba przespacerować się po uliczkach i placach niewielkiej starówki, udekorowanych barokowymi rzeźbami i fontannami, z pięknymi kamieniczkami i miejskimi rezydencjami, nad którymi wyrastają kościelne wieże. Warto też wybrać się w rejs po rzece Ljubljanicy, płynącej w otoczeniu śródmiejskiej zabudowy wzdłuż eleganckich bulwarów.

Dolina Logarska

Ukryta z dala od popularnych ośrodków alpejska dolina słynie z wysokogórskich krajobrazów. Otoczona najwyższymi szczytami Alp Kamnicko-Sawiańskich, jest nieraz nazywana najpiękniejszą doliną Słowenii.

Kup książkę

Poleć książkę

ALPEJSKIMI ŚCIEŻKAMI

Triglav

Każdy Słoweniec poczytuje sobie za punkt honoru, by choć raz w życiu zdobyć najwyższy szczyt kraju, uwieczniony nawet na fladze i w godle Słowenii. Wyprawa na wierzchołek Triglawa jest trudna i wymaga wysokogórskiego doświadczenia, ale wysiłek wynagradzają rozciągające się ze szczytu fantastyczne alpejskie krajobrazy.

Jezioro Bohinj

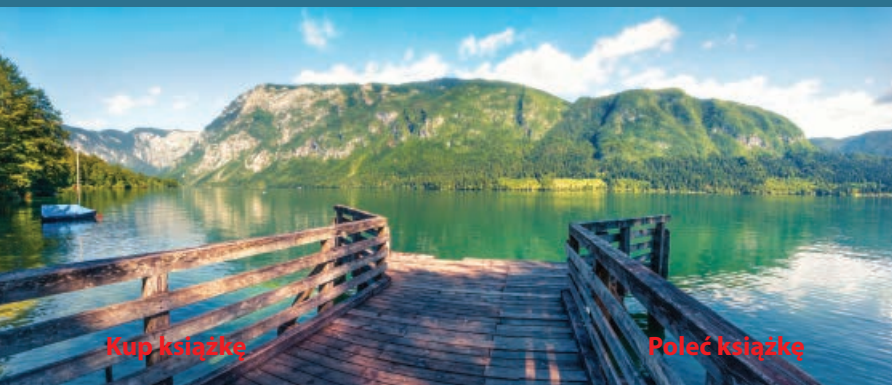
Piękny polodowcowy akwen, u stóp Alp Julijskich, jest największym i najgłębszym jeziorem w kraju. Podczas rejsu po jego wodach podziwiać można górskie krajobrazy, a wędrując brzegami, warto podejść do imponującego wodospadu Savica.

Przełęcz Vršič

Kręta i stroma szosa wiodąca przez tę przełęcz pod względem krajobrazów nie ma sobie równych w całej Słowenii. Droga łączy wielkie doliny Soczy na południu i Sawy na północy, prowadząc na wysokość ponad 1600 m n.p.m.

Dolina Planicy

O tej alpejskiej dolinie położonej w okolicy kurortu Kranjska Gora slyszal z pewnością każdy fan skoków narciarskich – to tu znajduje się sławna mamucia skocznia Letalnica. Dolina Planicy jest też ciekawa krajobrazowo, gdyż podczas łatwego spaceru można dojść aż do stóp ogromnych skalnych urwisk Alp Julijskich.

Kup książkę

Poleć książkę

TAJEMNICZY ŚWIAT KRASU

Jaskinie Szkocjańskie

Gigantyczny podziemny kanion rzeki Reki oraz pełne fantastycznych nacieków korytarze i sale wpisane zostały na listę światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego UNESCO. Zwiedzanie tych podziemnych przestrzeni, które rozmiarami przewyższają jaskinię Postojną, to obowiązkowy punkt programu dla każdego turysty, który chce naprawdę poznać Słowenię.

Rakov Škocjan

Niezwykła dolina, w której obejrzeć można wiele typowych dla terenów krasowych form powstałych w wapieniu: dwa naturalne skalne mosty, głębokie zapadliska, ogromne leje krasowe i fragmenty podziemnych dolin płynącej tędy rzeki Rakek.

Jezioro Cerknickie

To pojawiający się zaledwie na kilka tygodni w roku akwen, który zalewa rozległą krasową kotlinę Cerkniško polje. Niezwykłość tego zjawiska, typowego dla krasowych obszarów wapiennych masywów Gór Dynarskich, można poznać w ciekawym muzeum koło miasteczka Cerknica.

Planinsko polje

Jedna z piękniejszych krasowych kotlin w Słowenii rozciąga się tuż obok autostrady z Lublany nad wybrzeże adriatyckie. Warto tu zajrzeć, by zobaczyć pełen uroku krajobraz zielonej, płaskiej jak stół kotliny otoczonej wzgórzami, od czasu do czasu zalewanej wodami jeziora wypływającymi z Jaskini Planinskiej.

Kup książkę

Poleć książkę

Lublana

Lublana (293 tys. mieszkańców) to najważniejszy i największy ośrodek administracyjny Słowenii, w którym skupia się życie polityczne, gospodarcze i kulturalne kraju. W warunkach słoweńskich jest dużym miastem, bowiem cała aglomeracja liczy nieco ponad 500 tys. mieszkańców. To także miasto uniwersyteckie, więc liczba ludności znacznie powiększa się wraz z początkiem roku akademickiego.

Jak na europejską stolicę przystało, Lublana oferuje turystom wiele atrakcji. Szczególnie warte zobaczenia jest niewielkie Stare Miasto, położone malowniczo u stóp stro-

meo wzgórza zamkowego, nad rzeką Ljubljanicą. Dla miłośników architektury gratką może być wędrowka śladami dzieł sławnego Jožego Plečnika, tworzącego w 1. poł. XX w. Koniecznie trzeba skorzystać z bogatej oferty kulturalnej miasta.

Lublana leży w samym sercu Słowenii. Ze względu na niewielką powierzchnię kraju, ze stolicy wszędzie jest blisko, dzięki czemu jest ona dobrym punktem wypadowym do zwiedzania zarówno kurortów nad morzem, jak i terenów alpejskich. Przechodzą przez nią także główne szlaki komunikacyjne łączące Europę Środkową z Półwyspem Bałkańskim.

▼ Nad rzeką Ljubljanica

Kup książkę

Poleć książkę

HISTORIA

Ślady najstarszego osadnictwa na terenach obecnej Lublany datuje się na 2000 r. p.n.e. W późnej epoce brązu przybyli tu Ilirowie, a ok. 300 r. p.n.e. Celtowie. Osadnictwo rzymskie rozpoczęło się ok. 50 r. p.n.e. od założenia niewielkiej osady handlowej Iulia Emona. Był to okres wspaniałego rozkwitu miasta. Kres Emonie przyniósł upadek cesarstwa rzymskiego, a po najeździe Attyli i Hunów w 452 r. pogrzyżła się ona w ruinie.

Słowianie przybyli w VI w. i osiedlili się na terenie dzisiejszego wzgórza zamkowego. Z czasem poniżej zamku zaczęło rozwijać się średniowieczne miasto. Nazwa Lublana po raz pierwszy pojawiła się w źródłach historycznych w 1144 r. w brzmieniu niemieckim

Skąd smok w herbie Lublany?

Jedną z barwnych legend głosi, że Lublana została założona przez mitycznego Jazona, przywódcę Argonautów. Uciekając przed królem Ajetesem, którego pozbawili złotego runa, Argonauci poprzez Morze Czarne i Dunaj wpłynęli do Sawy i Ljubljanicy. Tutaj pokonali groźnego smoka. Na pamiątkę tych wydarzeń do dzisiejszego dnia smok jest symbolem miasta, a jego wizerunek znajduje się w herbie Lublany.

(Laibach), a w brzmieniu słoweńskim (Luwigana) – dwa lata później.

W XIII w. Lublana została stolicą prowincji Kraina. W tym czasie rozwinęły się trzy różniące się charakterem części miasta skupione wokół placów: Stari trg, gdzie mieszkali głównie rzemieślnicy, Mestni trg – siedziba administracji kościelnej i miejskiej, oraz Novi trg – dzielnica bogatego mieszczaństwa i szlachty. Do miasta prowadziło pięć bram, a na rzece były dwa mosty.

W 1335 r. Lublana z całą Krainą znalazła się pod panowaniem Habsburgów. Taki stan utrzymywał się do I wojny światowej, poza okresem napoleońskim. Nowi władcy odbarli miasto licznymi przywilejami, co spowodowało przybycie do Lublany wielu kupców i rzemieślników z całej Europy. Na początku XVI w. miasto miało 5 tys. mieszkańców, z czego 70% mówiło po słoweńsku. W tym czasie Lublana była ważnym ośrodkiem reformacji i kultury słoweńskiej.

W okresie napoleońskim, od 1809 do 1813 r., miasto było stolicą Prowincji Iliryskich, później władzę ponownie objęli Habsburgowie. Pierwsza połowa XIX w. to okres, w którym dokonano wielu zmian urbanizacyjnych: umocniono brzegi Ljubljanicy,

Kup książkę

Poleć książkę

Prešeren – nieszczęśliwie zakochany wieszcz

France Prešeren, słoweński wieszcz, zwany „ojcem narodu”, urodził się w 1800 r. w prostej, chłopskiej rodzinie. W 1828 r. w Wiedniu uzyskał tytuł doktora praw. Po powrocie z Austrii na stałe zamieszkał w Lublanie. Nieszczęśliwie zakochał się w córce kupca, Julii Primicovej, która wkrótce wyszła za mąż za innego. Zawiedzione uczucie stało się impulsem do stworzenia przez Prešerena pierwszych wierszy.

Dzięki Emilowi Korytko – polskiemu emigrantowi politycznemu – słoweński wieszcz poznał twórczość Mickiewicza: wpływu *Konrada Wallenroda* można się dopatrzeć w słynnym utworze *Krst pri Svicy* (*Chrzest nad Sawicą*). Nieszczęśliwa

miłość i śmierć dwu bliskich przyjaciół doprowadziły u Prešerena do głębokich stanów depresyjnych. W 1847 r. ukazał się tom *Poezije* – jedyny, jaki Prešeren opublikował. Osamotniony, zmarł 8 lutego 1849 r.

Większość rękopisów poety została bezpowrotnie zniszczona. W czasach, gdy przedstawiciele wykształconych słoweńskich elit posługiwali się językiem niemieckim, Prešeren i jego twórczość w ojczystym języku dały potężny impuls do rozwoju literackiego języka słoweńskiego. O tym, jak wielkie jest znaczenie jego poezji dla Słoweńców, wymownie świadczy to, że hymnem kraju został wiersz Prešerena *Zdravljica* (*Toast*).

drewniane mosty zastąpiono stalowymi i kamiennymi, w 1849 r. pierwsza linia kolejowa połączyła Lublanę z Wiedniem. Ciąsem dla miasta było wielkie trzęsienie ziemi w 1895 r., ale dzięki odbudowie zyskało ono nowy, modernistyczny wygląd.

Pierwsza wojna światowa nie spowodowała w Lublanie spustoszeń. Wraz z jej końcem i upadkiem dynastii Habsburgów miasto weszło w skład Królestwa Serbów, Chorwatów i Słoweńców, stając się administracyjnym i politycznym centrum Słowenii. W okresie międzywojennym oblicze Lublany zostało odmienione przez architekta Jožę Plečnika.

Podczas II wojny światowej miasto znalazło się pod okupacją włoską, a następnie niemiecką. Po wojnie Lublana została stolicą Socjalistycznej Republiki Słowenii i weszła w skład Jugosławii. Obok Belgradu i Zagrzebia była jednym z najważniejszych ośrodków naukowych, przemysłowych i kulturalnych federacji. Wreszcie, po ogłoszeniu niepod-

ległości przez Słowenię 26 czerwca 1991 r., Lublana została miastem stołecznym niepodległego państwa.

WARTO ZOBACZYĆ

Położenie Lublany w śródgórskiej kotlinie przedzielonej wąskim pasem wzgórz powoduje, że miasto ma dość specyficzny układ urbanistyczny. Od północnej i południowej strony wzgórz zabudowa rozlewa się szeroko na płaskim terenie wzdłuż najważniejszych osi komunikacyjnych, natomiast samo centrum miasta jest wciśnięte w przerwę między wzgórzem Golovec i wzgórzem zamkowym na wschodzie a Tivolskim vrhem na zachodzie. Dzięki takiemu układowi plan miasta przypomina trochę wielką, pięcioramienną gwiazdę. Stare Miasto w Lublanie jest miniaturkowe – by przejść z jego jednego krańca na drugi wystarczy 10–15 min. Ale by zwiedzić kilka tutejszych kościołów, zamek oraz muzea – potrzeba znacznie więcej czasu.

Plac Kongresowy (Kongresni trg) jest dobrym punktem początkowym spaceru po lublańskiej starówce. Na skraju dużego skweru stoi kopia **pomnika obywatela Emony**, znaleziona tutaj w 1836 r. i początkowo błędnie rozpoznana jako pomnik cesarza Konstantyna. Po drugiej stronie terenów zielonych, w dolnej części placu, widać elegancki, neobarokowy gmach – to lublańska **filharmonia**, jedna z pierwszych w Europie. Tuż obok znajduje się główny budynek **Uniwersytetu Lublańskiego**. Ten wielki gmach wzniesiono w latach 1896–1902 jako siedzibę Sejmu Krajowego Krainy.

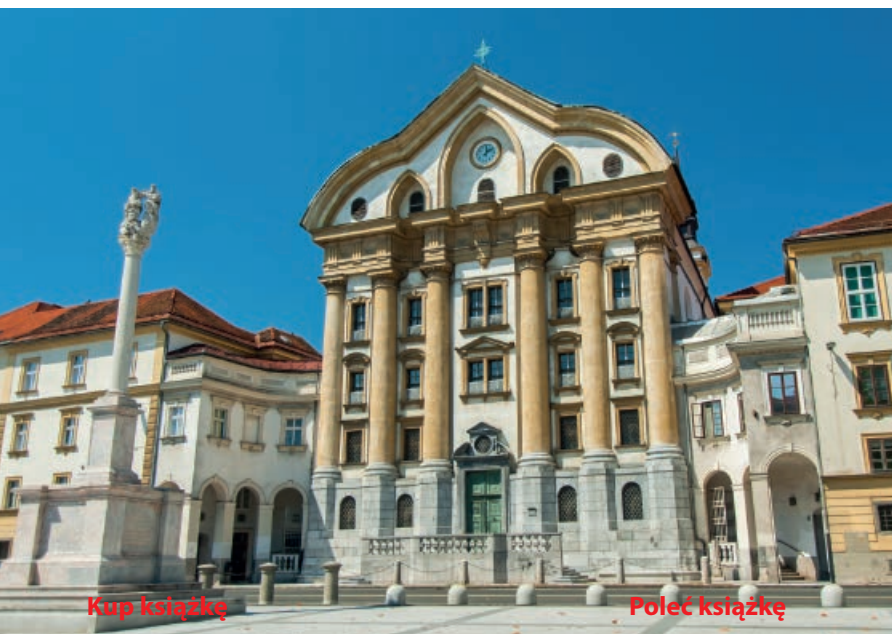
Niedaleko, przy zachodniej pierzei placu, wznosi się jeden z najcenniejszych zabytków miasta, ★ **kościół Świętej Trójcy** 📍 pn.–sb. 10.00–12.00, przy którym znajduje się **klasztor Urszulanek**. To jeden z najpiękniejszych barokowych obiektów sakralnych w mieście. Budynek o niezwyklej fasadzie zwieńczonej falistym, ostrołukowym szczytem powstał w latach 1718–26,

prawdopodobnie wg projektu Carla Martinuzziego. We wnętrzu podziw budzi wspaniały główny ołtarz autorstwa Francesca Robby. Przed kościołem stoi **kolumna Świętej Trójcy** – drewnianą rzeźbę, ustawioną w 1693 r. jako wotum wdzięczności za uratowanie miasta przed zarazą, zamieniono w 1721 r. na kamienny monument wyrzeźbiony przez Francesca Robbę.

Gmach **Biblioteki Narodowej i Uniwersyteckiej** (Narodna in univerzitetna knjižica – NUK; ul. Turjaška 1) to oryginalna budowla z fasadami wyróżniającymi się trójkątnymi, niewielkimi wykuszami okien i ciekawymi detalami architektonicznymi. Wzniesiono ją w latach 1936–41 wg projektu Jožego Plečnika. Jego autorstwa są również stylowe wnętrza biblioteki.

Warto zajrzeć na pobliski **Novi trg** – wydłużony plac, przy którym siedziby miały miejscowe rody arystokratyczne. Wszystkie budynki zachowały interesujące barokowe fasady. Po południowej stronie biblioteki

▼ Kościół Świętej Trójcy

Kup książkę

Poleć książkę

Lublańskie mosty

Niewielki **most Szewców** (Čevl-jarski most) to jeden z wielu projektów Jožego Plečnika, zrealizowany w latach 1931–32. W podobnym okresie powstała najoryginalniejsza przeprawa przez rzekę w słoweńskiej stolicy – most Potrójny (Tromostovje). W tym wypadku architekt do istniejącego mostu Špital dobudował dwie boczne przeprawy, tworząc charakterystyczny układ komunikacyjny, który upodobałi sobie spacerowicze.

Warto zwrócić uwagę również na **most Smoka** (Zmajski most) – zaprojektowany w stylu art nouveau, zbudowany został w 1901 r. Na każdym z brzegów rzeki wejścia bronią potężne zielone smoki – symbole Lublany. Oba mosty – Tromostovje i Zmajski – łączy monumentalna kolumnada, wybudowana wzdłuż nurtu Ljubljanicy od strony Starego Miasta. To kolejne dzieło Plečnika, zaprojektowane w latach 1939–40 jako część placu targowego.

znajduje się plac Rewolucji Francuskiej. Na środku stoi okazały obelisk – to **pomnik cesarza Napoleona Bonapartego**, autorstwa Plečnika. Południową pierzeję zajmuje **dawna siedziba zakonu krzyżackiego**. Niegdyś cała południowo-zachodnia część starej Lublany należała do Krzyżaków, nazywanych po słoweńsku *križniki*. Krzyżacy przybyli do tej części miasta na początku XIII w., wybudowali tu swą siedzibę, a obok powstał kościół św. Marii.

Obecny **kościół św. Marii** został wzniesiony w miejscu poprzedniego w latach 1714–15 wg planów Wenecjanina Domenica Rossiego. Stojący obok budynek klasztorny jest starszy; po raz pierwszy przebudowano go i powiększono w XVII w., później znisz-

czony w czasie II wojny światowej kompleks zabudowań poklasztornych został zrekonstruowany przez Plečnika i Antonego Vintenza w latach 1952–56. W zbudowanym na tyłach gmachu letnim amfiteatrze, mogącym pomieścić 1400 osób, odbywa się większość imprez w ramach Festiwalu Lublańskiego.

W Muzeum Miejskim w Lublanie

📍 Mestni muzej Ljubljana, ul. Gosposka 15; www.mgml.si; VII–VIII pn.–śr. i pt.–nd. 10.00–18.00, czw. 10.00–21.00, w pozostałych miesiącach zamkn. w pn.; wstęp 6 EUR, ulg. 4 EUR znajdują się ciekawe wystawy czasowe i stała ekspozycja o historii miasta, prezentująca jego dzieje od rzymskiej osady Emona do dzisiejszej nowoczesnej stolicy. Muzeum mieści się w renesansowym pałacu książąt Auersperg. Budynek powstał w latach 1654–59, a obecna fasada pochodzi z 1823 r.

Niedaleko dzielnicy Kržižanke zachowały się **pozostałości rzymskich kamiennych murów miejskich** starożytnej Emony – zwane Rimski zid, częściowo zrekonstruowane przez Plečnika, który dobudował także charakterystyczną piramidę.

Ponad placem Pogačarjev trg dominuje bryła **katedry św. Mikołaja** (Stolnica sv. Nikolaji). Pierwotnie w tym miejscu znajdował się kościół romański z połowy XIII w., kilkakrotnie przebudowywany. Z czasów średniowiecza zachował się gotycki zwornik z głową Chrystusa, na zewnątrz, po prawej stronie od głównego wejścia, oraz pochodząca z połowy XV stulecia gotycka pieta, umieszczona w niszy południowej fasady. Obecny imponujący kształt katedry to zasługa włoskiego architekta, jezuitę Andrei Pozza (w 1841 r. dobudowano jeszcze kopułę). Na początku XVIII w. wnętrza świątyni udekorowano iluzjonistycznymi

Kup książkę

Poleć książkę

freskami. Warto zwrócić uwagę także na zabytkowe wyposażenie – stalle w prezbiterium i główny ołtarz autorstwa Francesca Robby.

Powstanie ★ **Vodnikov trgu** to „zaśluga” trzęsienia ziemi z 1895 r., podczas którego została zniszczona żeńska szkoła podstawowa i szkolna biblioteka, stojące wówczas w tym miejscu. W dni powszednie na licznych straganach rozkłada się targowisko – można tu kupić głównie warzywa i owoce. Przy północno-wschodnim narożniku placu stoją na postumentach wykute z brązu imponujące smoki z rozwartymi paszczami i szeroko rozłożonymi nietoperzowymi skrzydłami. Te przerażające zielone bestie są jednym z symboli miasta.

W sercu starej Lublany, na ★ **Mestnim trgu**, czyli wrzecionowatym, bardzo wydłużonym rynku otoczonym pięknymi kamienicami, mieści się **siedziba rady miejskiej**

Ljubljana tourist card

Jest to specjalna karta uprawniająca do bezpłatnych przejazdów autobusami miejskimi, połączona z ofertą darmowych lub zniżkowych wejść do muzeów i galerii, bezpłatnego dostępu do internetu oraz rabatami na pamiątki, noclegi i posiłki w restauracjach w wybranych punktach. Można ją wykupić na 24, 48 lub 72 godziny, kosztuje dla osoby dorosłej odpowiednio 27,90 EUR, 35,10 EUR i 40,50 EUR, dla dzieci w wieku 6–14 lat przewidziane są zniżki. Karta jest dostępna np. w biurach informacji turystycznej, ale przy zakupie przez internet można uzyskać dodatkowe 10% rabatu.

(Mestna hiša). Pierwszy budynek ratusza, pochodzący z 1484 r., został przebudowany w latach 1717–18. Zachowano wiele pamiątek z lublańskiej przeszłości, np. **fontannę Herkulesa i Narcyza** – rzeźbę z pracowni Francesca Robby, najsłynniejszego lublańskiego rzeźbiarza XVIII w., oraz piękny dziedziniec arkadowy, na którym mieszkańcy stolicy uczestniczyli w przedstawieniach teatralnych. Przed ratuszem znajduje się jeden z najważniejszych zabytków miasta: wspaniała alegoryczna **fontanna Trzech Rzek Krainy** (Vodnjak kranjskih rek, zwana też Robbo vodnjak): Sawy, Krki i Ljubljanicy, dzieło Robby z lat 1743–51.

Przedłużeniem Mestniego trgu są ciągnące się na południe ulice zwane Stari trg i Gornji trg, wciśnięte w wąską przestrzeń między Ljubljanicą a wzgórzem zamkowym. Te trzy place składają się na **Stare Miasto**. Pod nr. 4 na Starim trgu znajduje się **dom rodzinny Janeza Vajkarda Valvasora**, słoweńskiego historyka, żyjącego w latach 1641–93. To rokokowy budynek z ozdobnym

◀ Mestni trg z ratuszem i fontanną Trzech Rzek Krainy **Poleć książkę**

Kup książkę

portalem i balkonem. Równie piękną rokokową fasadą wyróżnia się kamienica pod nr. 11 – tzw. **dom Schweigera**, niegdyś... dom publiczny.

Stari trg w południowej części ponownie się rozszerza i rozdziela na dwa kolejne place – łagodnym łukiem w prawo ku górze ciągnie się Gornji trg, prosto zaś – Levstikov trg, z kopia XVII-wiecznej fontanny Herkulesa (oryginał znajduje się w ratuszu). Na rogu Levstikov trgu i ulicy Stiškej stoi wczesnobarokowy **pałac Stiški** z XVII w. Obecnie ma tu siedzibę Akademia Pedagogiczna.

W panoramie **Levstikov trgu** najważniejszym akcentem jest bryła kościoła św. Jakuba. W pobliżu, po przeciwnej stronie ruchliwej Karlovskeje cesty, widać okazały, klasycystyczny gmach słoweńskiego archiwum narodowego, znanego bardziej jako **pałac Grubera** (Grubarjeva palača) – budowniczego kanału Grubarjev prekop, oddzielającego wzgórze zamkowe od wzgórza Golovec. Przechodząc przez skwer wzdłuż ulicy Rožnej, dociera się z powrotem na Gornji trg.

★ **Kościół św. Jakuba**, okazała świątynia, wznosząca się na skraju Levstikov trgu, ma średniowieczny rodowód. W latach 1613–15 kościół został gruntownie przebudowany w stylu barokowym przez jezuitów. W fasadzie wyróżnia się portal z ciemnego marmuru oraz wspaniała rzeźba późnobarokowa pod tympanonem. Wnętrze kościoła jest jednonawowe, z ciągiem bocznych kaplic po obu stronach nawy. W ołtarzu głównym – będącym w większości malowidłem iluzjonistycznym! – wyróżnia się tabernakulum, wyrzeźbione przez Francesca Robbę w 1732 r. Po trzęsieniu ziemi zburzono dwie uszkodzone wieże dzwonicze, które zastąpiono jedną, największą w Lublanie.

Obok kościoła stoi **kolumna Najświętszej Marii Panny**, wzniesiona w 1682 r. dla upamiętnienia zwycięstwa nad Turkami,

odniesionego kilkanaście lat wcześniej pod Szentgotthárd na Węgrzech.

★ **Zamek Lublański** 📍 Ljubljanski grad; www.ljubljanskigrad.si; VI–IX 9.00–23.00, IV–V, X 9.00–21.00, XII 10.00–22.00, I–III, XI 10.00–20.00; wstęp od 10 EUR, dzieci i młodzież 7 EUR, cena biletu zależy od rodzaju zwiedzanych ekspozycji i dodatkowych atrakcji stoi w centralnym punkcie wzgórza zamkowego. Na górę można wejść jedną z ścieżek od strony Starego trgu lub Vodnikov trgu, albo wjechać kolejką (dolna stacja znajduje się przy Krekov trgu). Początki średniowiecznego zamku sięgają IX w. Po trzęsieniu ziemi w 1511 r. zamek przebudowano. Do początku XVII w. był siedzibą prowincjonalnych władców, później został zamieniony w więzienie.

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA
 Helion SA

travelbook

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Słowenia

To kraj wielkości naszego województwa, ale na tym niewielkim obszarze można podziwiać niezwykle różnorodne krajobrazy: imponujące alpejskie szczyty, malownicze doliny krasowe, urzekające wybrzeże morskie. Do tego są tu wspaniałe zabytki i ślady przeszłości od czasów rzymskich, poprzez średniowieczne kościoły i renesansowe pałace – aż po miejsca związane z trudną historią kraju w XIX i XX wieku. A wszystko to znajduje się zaledwie 500 km od południowej granicy Polski!

Stołeczna, kameralna **Lubiana**

Miasteczka nad Adriatykiem

Alpy **do podziwiania i zdobywania**

Jaskinie z podziemnymi trasami

Zachwycające **jeziora**

Zamczyska, klasztory i opactwa

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najciekawszej kasy
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kosciuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

skopiuj i wklej do przeglądarki
ebookpoint.PL

ISBN 978-83-283-6376-2

Cena 27,90 zł